

Spörsmålet: Förhållandet unionsrätt /
nationell upphovsrätt:
Finns det kvar några autonoma delar av
upphovsrätten?

Professor Ulf Bernitz, Stockholm

Copyright Visby symposium 5 sept. 2019

Fall 1: Bedömningen av verkshöjd

- PMÖD:s dom 22 mars 2019, Daniel Wellington-klockan
- Klockans boett och armband uppfyller enligt domen kraven för verkshöjd.
- Verkshöjdsbedömningen har helt skett med utgångspunkt i de av EU-domstolen formulerade kriterierna (främst ”häxostdomen”, Levola Hengero, C-310/17). Svenska HD:s avgöranden om verkshöjd nämnes ej i domsmotiveringen.

Fall 2: Tolkning och tillämpning av direktiv

- Målet Bonnier Audio, förhandsavgörande av EU-domstolen C-461/10, dom av svenska HD, NJA 2012 s. 975, tillgängliggörande för allmänheten utan tillstånd av ljudböcker genom fildelningsprogram, tolkning av datalagringsdirektivet.
- HD:s dom punkt 36 och 36: ”Bestämmelserna i upphovsrättslagen om överföring till allmänheten måste alltså tolkas direktivkonformt. Det innebär att begreppen ska tolkas i ljuset av direktivets ordalydelse och syfte. De uttalanden som gjorts i förarbetena till införandet av begreppet kan inte tillmätas någon avgörande betydelse i den mån de är oförenliga med en sådan tolkning.
- Direktivets huvudsakliga syfte är att införa en hög skyddsnivå för, bland andra, upphovsmän. Av direktivet följer vidare att begreppet överföring till allmänheten ska ges en vidsträckt tolkning.”
- Se även EU-domstolens dom C-469/17, Funke Medien punkt 62 (dom i stor kammare 29 juli 2019).

Fall 3: EU:s konstitutionella rätt och allmänna rättsprinciper

- Unionsrättens konstitutionella bas gäller även för upphovsrätten.
- Upphovsrätt är skyddad egendom enligt artikel 17.2 rättighetsstadgan.
- Detta skydd kan behöva avvägas mot skyddet för yttrande- och informationsfriheten i artikel 11 i rättighetsstadgan.
- Förbudet mot diskriminering på grund av nationalitetsskäl (artikel 18 FEUF) gäller även för upphovsrätten.
- Proportionalitetsprincipen och andra allmänna principer i unionsrätten gäller även för upphovsrätten (se t ex C-469/17, Funke Medien punkt 49).
- Jämför svenska HD i NJA 2016 s. 212, Wikimedia angående lagring utan tillstånd av foton av konstverk i öppen databas. HD refererade där till grundlagens egendomsskydd; inskränkningar i egendomsskyddet ska tolkas restriktivt.

Slutsats

- Det finns inga delar av nationell upphovsrätt som är autonoma i förhållande till unionsrätten.